

Sygn. akt VIII Pz 24/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2016r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jolanta Łanowy

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2016r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. H.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w T.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Rejonowego w T.

z dnia 7 marca 2016r. **sygn. akt** IV P 5/16

postanawia:

oddalić zażalenie

SSO Jolanta Łanowy

UZASADNIENIE

Powódka J. H. wniosła pozew przeciwko (...) SA w T. domagając się przywrócenia do pracy oraz wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Wezwana do usunięcia braków formalnych pozwu, wartość przedmiotu sporu określiła na kwotę 74.400 zł brutto.

Następnie wezwana do uiszczenia opłaty stosunkowej od pozwu w wysokości 3.720 zł wniosła o zwolnienie jej z od ponoszenia kosztów sądowych, wskazując iż znajduje się na wypowiedzeniu, obecnie pracuje na podstawie umowy o pracę na czas określony do 30 czerwca 2016r. i możliwe że od lipca 2017r. zostanie bez pracy.

W załączonym oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania powódka wykazała, że gospodarstwo domowe prowadzi wraz z mężem i dwoma pełnoletnimi synami. Posiada dom jednorodzinny o powierzchni 555 m², dwa samochody osobowe i 15.000 zł oszczędności. Powódka wskazała, iż osiąga dochód miesięczny w kwocie 7.900 zł (do marca 2016r.) a od kwietnia 2016r. w kwocie 4.500 zł netto. Mąż osiąga dochód miesięczny w kwocie 2.600 zł netto a synowie osiągają dochód 1400 zł netto i 1300 zł netto. Powódka wykazała stałe wydatki miesięczne w kwocie 4.102 zł, z czego 1062 zł tytułem spłaty kredytu w banku i pożyczki w pracy.

Postanowieniem z dnia 7 marca 2016r. sygn. IV P 5/16 Sąd Rejonowy w T. zwolnił powódkę od ponoszenia opłaty od pozwu do kwoty 1.720 zł oraz oddalił wnioski o zwolnienie w pozostałym zakresie.

W treści uzasadnienia Sąd Rejonowy wskazał, iż jak wynika z załączonego przez powódkę oświadczenia majątkowego powódka pracując u pozwanego w charakterze księgowego zarabiała 7.900 zł netto, mąż powódki zarabia 2.600 zł netto, pracują również synowie powódki. Powódka z mężem posiadają dom oraz dwa samochody. W tej sytuacji zdaniem Sądu Rejonowego powódka może bez uszczerbku dla siebie i rodziny ponieść koszty procesu (na tą chwilę jest to wyłącznie opłata od pozwu) do kwoty 2.000 zł a co do reszty opłaty od pozwu powódka została zwolniona.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Rejonowego w T. z dnia 7 marca 2016r. sygn. IV P 5/16 powódka wniosła o jego zmianę i zwolnienie jej od kosztów sądowych w całości. Wskazała, że nie mogła poczynić oszczędności, gdyż w związku z opieką nad chorym ojcem wydatkowała środki na bieżąco. Powódka wskazała nadto, iż grozi jej utrata pracy.

Sąd Okręgowy zważył:

Zażalenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Po myśli art. 102 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tj. z 2014r., poz. 1025 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Zgodnie z ust 2 tego przepisu, do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, iż ocena czy wykazany w treści, złożonego oświadczenia majątkowego stan majątkowy wnioskodawcy uzasadnia zwolnienie go od kosztów sądowych należy do Sądu.

Sąd II instancji w całości podziela ocenę Sądu Rejonowego, iż powódka jest w stanie ponieść opłatę od pozwu w wysokości 2.000 zł bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i swojej rodziny.

Sąd wskazuje, że instytucja zwolnienia od kosztów zwana „prawem ubogich,” stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów. Cytowany przepis ma na względzie sytuację, w której z przyczyn od strony niezależnych, nie jest ona w stanie ponieść kosztów sądowych. Zasadą jest bowiem uiszczanie kosztów sądowych związanych z toczącym się sporem. Opłaty sądowe stanowią rodzaj danin publicznych, a zwolnienie od ponoszenia tego rodzaju danin powoduje uszczuplenie środków Budżetu Państwa. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2010r., sygn. akt II PZ 34/09, LEX nr 603836). Natomiast ustanowiony przez ustawodawcę wymóg uiszczenia opłat i wydatków nie jest ograniczeniem prawa do sądu.

Sąd Okręgowy podziela ugruntowane w orzecznictwie stanowisko, iż zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych może mieć miejsce wyjątkowo, gdy uzasadnia to niekorzystna sytuacja materialna strony, która pomimo wszelkich starań, maksymalnej zaradności i zapobiegliwości, nie jest w stanie w krótkim czasie zaoszczędzić stosownej kwoty. „Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym przypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach. Do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dla wydatków związanych z prowadzeniem procesu strona powinna znaleźć pokrycie w swych dochodach przez odpowiednie ograniczenie innych wydatków nie będących niezbędnymi do utrzymania” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2010r., II PZ 2/10, LEX nr 585787). „Dopiero gdy poczynione w ten sposób oszczędności okażą się niewystarczające, może zwrócić się o pomoc do państwa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984r. II CZ 104/84, LEX nr 8623).

Należy pamiętać, że o istnieniu przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych decyduje nie tylko wysokość zarobków wnioskodawcy oraz rozmiar usprawiedliwionych potrzeb jego rodziny, lecz także jego ogólny stan majątkowy. Natomiast ciężar wykazania, że strona nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych z uwagi na trudną sytuację majątkową spoczywa – zgodnie z treścią art. 6 k.c. – na tej osobie. W ocenie Sądu Okręgowego powódka takiej trudnej sytuacji majątkowej nie wykazała.

Z oświadczenia majątkowego powódki wynika, że miesięczne dochody rodziny wynoszą 13.200 zł netto do marca 2016r. i 9.800 zł netto od kwietnia 2016r. Ubezpieczona wykazała, iż ponosi wydatki w wysokości 4.102 zł miesięcznie. Nie wykazała przy tym, żadnych kosztów żywienia i ubrania, należy zatem przyjąć iż kształtują się na przeciętnym poziomie. Z treści oświadczenia majątkowego wynika również, że powódka posiada oszczędności w wysokości 15.000 zł.

Należy zatem podzielić ocenę Sądu Rejonowego, że powódka nie jest osobą ubogą i mogła, niezależnie od nieprzewidzianych wydatków, zaoszczędzić kwotę 2.000 zł bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i dla rodziny. Nadto dysponując oszczędnościami w kwocie 15.000 zł mogła część tych środków przeznaczyć na opłacenie pozwu bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego siebie i rodziny.

Nie należy również zapominać, że pełna opłata sądowa od pozwu w niniejszej sprawie wynosi 3.720 zł, a zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy oddalając wniosek powódki o zwolnienie od kosztów ponad kwotę 1.720 zł, zwolnił jednocześnie powódkę od uiszczenia kosztów sądowych w takiej wysokości.

Reasumując, Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i prawidłowo uznał, że brak jest podstaw do zwolnienia powódki z obowiązku ponoszenia opłaty od pozwu w całości.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy w oparciu o art. 385 k.p.c. w zawiązku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSO Jolanta Łanowy